

Só és világosság

Románé
Bolba
Márta

*„Ti vagytok a föld sója. Ha pedig a só megízetlenül, mivel lehetne ízét visszaadni?
Semmire sem való már, csak arra, hogy kidobják, és eltapsassák az emberek.*

*Ti vagytok a világ világossága. (...) A lámpást sem azért gyújtják meg, hogy a véka alá,
hanem hogy a lámpatartóra tegyék, és akkor világít mindenkinek a házban.
Úgy világítson a ti fényetek az emberek előtt, hogy lássák szép és jó műveiteket,
és dicsérjék Atyátokat a mennyekben.” (Mt 5,13–16)*

A felnövekedett Jézus szülőházájának peremvidékét járta, jelentéktelen falvakban és kisvárosokban hirdette a menynek országának jó hírét. Tanított és gyógyított. Nem hirdetett meg időpontot, úgy képzem, csak leült valahol barátai körében, és elkezdett mondani egy történetet, majd beszélgetés kerekedett, és olyan találó bölcs mondásai lehettek közben, hogy egyszer csak köré gyűltek az emberek. Híre szájról szájra terjedt, mert szavai rátapintottak a lényegre, őt hallgatva egyszerre minden a helyére került, rendbe jöttek a dolgok, s jó irányban haladtak tovább. Persze nem mindig volt ilyen felhőtlen a fogadtatás, olykor felháborodtak szavain, és elkergették. Nem maradt ránk pontosan, hogy miket mondott Jézus, de a lényegét egy mondatban összefoglalja nekünk az evangélista: *„Térjetelek meg, mert elközelített a mennyek országa.”* Máté a Hegyi beszédben részleteiben is kifejti tanítását, sok-sok nyilvános beszédének szerkesztett változatát írja meg. Jézus ég és föld titkairól beszél. Kozmikus vallási igazságokat nyilatkoztat ki, a nagy összefüggéseket tárja fel. S mégis, amikor a földről szól, rögtön az ebédlőasztal, az ízes konyha világába jutunk, az élet zamatát idézi fel bennünk. Amikor a kozmosztól, a rendezett világegyetemtől, talán távoli csillagrendszerek fényétől indítja a gondolatot, akkor is hamar megérkezünk az esti szoba lámpafényéhez. Jézusnál a nagy és a kicsi, az égi és a földi dolgok egységbe rendeződve tárulnak fel előttünk. Őt hallgatva kétségtelen, hogy a vallásnak köze van az élethez. Olyan, mintha rólam beszélne, egyenesen hozzám szólna. Az életem kulcsát adja meg.

Jézus méltóságot és megbecsülést ad az igazságra éhezőknek, a síróknak, a békéltetőknek. Jézus megbecsüli az övéit: *só és fény vagytok!* Ti adtok ízt az életnek, a ti jó munkátok láttán dicsérik az Istent az emberek. Bár a hatalmon levők szemében, szédítő magasságból nézve a sokaság könnyen lesz semmirekellők arctalan és jelentéktelen tömege, megoldandó szociális probléma csupán, az égi hatalom egész más módon közelít. Jézus ismeri az övéit, s az ő jelenlétében felegyenesedhetnek a megaláztatottak.

Jézus megbecsülése lendületet ad ahhoz, hogy ne csak fáradt és fásult humán erőforrásnak érezzük magunkat. Jézus visszaadja az önbecsülést még a közmunkásnak, a háztartásbelinek, a napszámosnak is. Szavával megteremti az emberi méltóságot. Vele találkozáskor az embernek újra kedve lesz élni. Jézus mellett biztosan kicsit csinosabbak lesznek a nők, fessebbek a férfiak, többen ráéreznek arra, milyen jó ajándék mosolyt pazarolni, új receptet kipróbálni, meglepetést szerezni, egy jó könyvet elolvasni, ünnepi asztalt teríteni, vendéget hívni. Együtt lelkesedni, megmozdulni, a szomszéd parkban virágot ültetni, a helyi újságot tartalommal megtölteni, a gyerekeket kirándulni vinni, a

közéletben tájékozódni, az igazság mellett újból szót emelni, a bénító közönyt feloldani. Kreatívan kitalálni, hogy mit lehetne tenni, hogy kicsivel a másíknak is jobb legyen, élhetőbb legyen az élete, hogy ő is embernek érezze magát újra.

Apatikus hazai közéleti jelenlétünket nézve mégis elfog a kétség, hogy valami még sincs egészen rendben. Az emberek szemében az evangélikusok sokszor mégis láthatatlanok maradnak. Miért érezzük úgy, mintha véka alatt lennénk?

Ha a konyhaszekrény porlepte felső polcán találunk egy régi sótartóban valami íztelen, fehér, kristályos anyagot, azt sónak neveznénk? Néha úgy érzem, hogy magunknak sem merjük bevallani, hogy sónak nevezzük, ami

nem só, hiszen nincs semmi íze. Bizottságokat hozunk létre, hogy találják ki, mivel lehetne az ízét visszaadni. Megtörténik, hogy statisztikákat szépítünk, általában ekkor kezdünk felújításba, kipróbálunk ezt-azt, hogy valahogy visszaadjuk az ízét a közösségi életnek. De mégsem megy, bár papíron jobban nézünk ki, bár a vakolat nem potyog, de valami mégis hiányzik. Nincs társadalmi súlya, kivetik, sárba tiporják az íztelen, fehér, kristályos anyagot, nem kell az embereknek. Néha arra jutunk, hogy csak egy kis import show hiányzik Amerikából. Pedig nem, dehogy, nekünk csak egy kis sóra van szükségünk. A vallási show valóban lehet látványos, egy-egy ilyen eseményre jöhetnek emberek nézelődni, de féltő, hogy a rendezvényszervezés is pótcselekvéssé válhat. Jézus nem a szórakoztatóipar vallási szegmensét bízta ránk. Mi lehet itt a baj? Olyan egyszerű, mégis nagy bátorság kell a felismeréshez: ne hívjuk sónak többé, ami nem só, csak azért, mert sótartóban van. Be kell látni, hogy nem minden lesz jézusi attól, hogy templomban hangzik el, vagy újpogány álkeresztény szájából. Maga Jézus figyelmeztet: „*Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki*

így szól hozzám: Uram, Uram!” Ezért hát nem kell bánkódnunk, ha nem tartogatunk többé mindent válogatás nélkül a magas polcon, hiszen ami semmire sem jó, azt ki kell dobni.

Jézus a Hegyi beszédben egy étellel teli, mozgalmas lakóteret mutat, ahol valós emberek élnek, valós szükségletekkel. Éjszaka van és koromsötét. Lámpát kell gyújtani, hogy lássunk a fényénél, hogy tájékozódhassunk, hogy kevesebb legyen az összeütközés, hogy ne féljünk, hogy lássuk az arcokat az asztalnál ülve. A lámpa nem kerülhet a véka alá, hiszen ott nagyon hamar kialszik. Egészen természetes, hogy a lámpa magasra kerül, hiszen szükség van rá, mert világít az embereknek.

Amikor egyházunk stratégiájának „Láthatóan evangélikus!” mottóján gondolkozom, egyre világosabban körvonalázódik előttem, hogy hogyan lehetne a stratégiának megfelelően élni. Egyszerűen hagyni kéne, hogy Jézus felemelő szavai gyökeret eresztessenek: „*Ti vagytok a föld sója.*” Nem felszólító módban, hanem egyszerű kijelentésképpen.

A só ízes, a lámpa pedig a helyére kerül, hogy világítson. A keresztény ember pedig munkálkodik a jón, a város javán, s az emberek dicsérni kezdik a jó dolgok forrását. Mit értékelnek ilyen nagyra? Az ügyességet, a szakértelmet, az életkedvet? Ezeket is. No meg azt is, ha az önbecsülésből nem lesz önhietség, a közösség nem válik kirekesztővé, a gazdasági tevékenység összhangba kerül a teremtett világ megőrzésének feladatával. Az emberek kíváncsiak lesznek, mi motiválja ezeket az evangélikusokat. Jézus azzal biztat, hogy a szép munka láttán dicsérik majd ennek a hozzáállásnak a forrását, ennek az életkedvnek az eredőjét. Közösségünk így lehet *láthatóan evangélikus*, transzparens. Életünkkel hirdetjük az evangéliumot: „Ízleld és lásd, hogy jó az Úr!”

Románé Bolba Márta a Budapest-Józsefvárosi Evangélikus Egyházközség lelkésze.

„Jézus megbecsülése lendületet ad ahhoz, hogy ne csak fáradt és fásult humán erőforrásnak érezzük magunkat. Jézus visszaadja az önbecsülést még a közmunkásnak, a háztartásbelinek, a napszámosnak is. Szavával megteremti az emberi méltóságot. Vele találkozáskor embernek újra kedve lesz élni.”